WASHINGTON DC

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone:
BArclay 7-4125

РІК LXVIII. Ч. 26. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 9-го ЛЮТОГО 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 9, 1961 No. 26. VOL. LXVIII.

КЕННЕДІ ДОМАГАЄТЬСЯ ЗБІЛЬШЕННЯ МІНІМАЛЬНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТНІ ДО $1.25

МІНІМАЛЬНУ ПЛАТНЮ МАЮТЬ ПОШИРИТИ НА НОВИХ 4,300,000 ЗАТРУДНЕНИХ

Вашингтон. — 7-го лютого президент Кеннеді звернувся до Конгресу з проєктом збільшити мінімальну заробітну платню за одну годину праці до $1.25. Тепер мінімальна платня виносить одного доляра за годину праці. Одночасно Президент проєктує поширити закон про обов'язкову мінімальну платню на дальших 4,300,000 робітників. Це збільшення мінімальної платні відбувалося б двома ратами: в першому році платню збільшено б на 15 центів, а в другому, це значить в 1962-му, на дальших 10 центів. Обов'язкова мінімальна платня була б поширена головним чином на працівників в дрібнім продажу і на працівників в різних підприємствах, де тепер затруднені не мають однодолярової заробітної платні. Ці робітники в цьому році дістали б мінімальну платню до одного доляра за годину праці, і пізніше в двох найближчих роках мали б дійти до $1.25. Збільшення мінімальної платні відноситься до 24 мільйонів затруднених, а поширення цього закону про примусову мінімальну платню мало б обхопити нових 4.3 мільйона затруднених. Минулого року Сенат був ухвалив збільшення мінімальної платні на $0.25, але Палата Репрезентантів погодилася тільки на 15-центове збільшення, тому той законопроєкт не був ухвалений. Сенат проєктував поширення закону на більше число робітників, як Палата. Представник президента Айзенгавера заявляв тоді, що Президент не підпише законопроєкту про 25-центове збільшення. Президент Кеннеді заявив демократичним конґресовим представникам на конференції в Білому Домі, що в найближчих тижнях внесе до Конґресу 10 окремих звернень, в яких проситиме Конґрес про ухвалення нових законопроєктів. Вже в четвер 9-го лютого Президент має внести законопроєкт про медичну допомогу емеритам в рямках соціяльного забезпечення. У вівторок 14-го лютого Президент внесе проєкт про федеральну допомогу для шкільництва. Пізніше уряд Кеннеді предложить Конґресові ще такі законопроєкти: про водні ресурси, фармерську програму, федеральний бюджет і фіскальну політику, податкову реформу, будівельну програму та про оборону країни. Уряд вносить новий проєкт бюджету, бо Айзенгаверів бюджетовий проєкт, внесений в січні ц. р., уважає за нереальний. Спікер Палати Сем Рейбирн заявив, що в давніших проєктах були подані в прибутках „гроші, яких взагалі немає". Він сказав, що неможна говорити про бюджетову надвишку під час економічної рецесії. В листі до спікера Рейбирна Президент написав, ща „наша держава не може толерувати того, щоб збільшувалося число неупривілейованих і слабо оплачуваних робітників. Низькі заробітні патні ведуть до низького життьового рівня, злиднів і невдоволення". Президент ствердив, що від 1938-го року, коли Конґрес ухвалив був теперішню платню, значно зросли кошти прожитку, і збільшилася також продуктивність робітників. Після прочитання листа Президента в Палаті Репрезентантів конґресмен - демократ із Каліфорнії Джеймс Рузвелт вніс повний законопроєкт в цій справі. Подібний законопроєкт внесуть до Сенату в четвер 9-го лютого. Голова Комісії Праці в Палаті Репрезентантів конґресмен - демократ із Ню Йорку Адам Клейтон Павелл заявив, що переслухання над цим проєктом почнеться 17-го лютого ц. р.

Сенатська комісія робить труднощі при затвердженні номінації Вівера

Сенатор Кеннет Б. Кітінґ (ліворуч) розмовляє з Робертом С. Вівером, що його найменував президент Кеннеді на адміністратора Федеральної Будівельної Програми.

Вашингтон. — 7-го лютого Сенатська Банкова і Валютова Комісія почала переслухання в справі затвердження Роберта С. Вівера на голову Будівельної Федеральної Аґенції, але зробила це аж після того, як президент Кеннеді написав листа до голови цієї комісії сенатора-демократа А. Вілліс Робертсона, в якому заявив, що він має документи із Федерального Бюра Інвестицій про те, що воно не має нічого такого, що свідчило б про нельояльність до ЗДА Вівера. Сен. Робертсон не хотів перед отриманням листа від Кеннеді почати переслухання, бо він діставав був численні закиди проти Вівера, який мав належати до організацій, які є на списку нельояльних організацій у відношенні до ЗДА. Під час переслухання Вівер заявив, що він не був членом жадної нельояльної організації, і що він не буде домагатися зліквідувати расову обмеженість в будованих за федеральні гроші будинках, якщо проти цього буде Президент і законодатна частина уряду. Переслухання Вівера, який буде першим неґром, що займатиме таке високе становище, потривають деякий час, бо проти його номінації є південні демократи.

Стівенсон оптимістичний щодо Конґа, але Захід проти пляну ЗДА

Об'єднані Нації. — Американський амбасадор при Об'єднаних Націях, вийшовши з одногодинної конференції з ґенеральним секретарем Гаммершилдом в справі Конґа, заявив журналістам, що зросли шанси на загальне порозуміння в справі Конґа. Стівенсон не взяв участи в нарадах державного секретаря Раска з американським амбасадором в Конґо Клером Тімберлейком, але стояв з ними в постійному телефонічному контакті. За газетним твердженням, керівні чинники ЗДА схиляються до пляну Гаммершилда, який передбачує розззброєння всіх військових формацій в Конґо, перетворення Конґа на федераційний лад, звільнення всіх політичних в'язнів та включення Люмумби в новий уряд на якомусь становищі. Однак Бельгія, що її громадяни, давні поселенці в Конґо, виконують львину частину праці у збериганні взагалі адміністраційного апарату в Конґо, є рішуче проти такого пляну, звертаючи увагу, що за найперше завдання цілого Заходу є протидіяти прониканню комуністичних впливів і що згаданий плян радше сприяв би дальшій комуністичній акції, як її поборював би. До цієї думки присднюється також і Франція, а Англія покищо не забірає голосу. Голова т. зв. Посередницької Комісії Об'єднаних Націй в Конґо, ніґерський міністер Яя Вахуку солідаризується з президентом Конґа Касавубу в гострому критикуванні поведення шефа місії ОН індійця Расшвара Даяла. Але Гаммершилд таки „принципово" підтримує Даяла і заперечив, наче б Даяла мали відкликати з Конґа. Так ось хаос в Конґо продовжується.

У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ СУДИТИМУТЬ П'ЯТЬОХ СОВЄТСЬКИХ ШПИГУНІВ

ПІДСУДНІ ОБВИНУВАЧЕНІ У ВИКРАДАННІ СЕКРЕТНИХ ПЛЯНІВ НОВОЇ ЗБРОЇ ПРОТИ ПІДВОДНИХ ЧОВНІВ

Лондон. — Ґенеральний прокуратор Великої Британії виготовив акт обвинувачення проти 5 осіб, заарештованих з початком січня ц. р. у зв'язку з широкою шпигунською активністю, спрямованою на викрадання інформацій про сконструйовану у Великій Британії нову зброю проти підводних човнів. Стеження за ними відбувалося протягом цілого півроку і під час їх ув'язнення знайдено великої сили радіоапарат, пристосований для передавання відомостей в область сов. столиці Москви, запальничку для переховування спеціяльних мікрофільмів т. зв. мікродотів з викраданих документів, сильний мікроскоп для відчитування цих мікродотів, не раз величини розділу між двома буквами в машинці до писання, понад 8.000 американських долярів ґотівкою як теж цілу торбу документів і матеріялів про секретні військові досліди, публіковані командуванням британської фльоти. Усі п'ятеро осіб були арештовані спеціяльним відділом Скотлент Ярду, у віданні якого було стеження за ними. Поміж арештованими є двоє англійців: Фредрік Гутон й Елізабет Ґі, які, працюючи в бюрах морського командування, викрадали секретні документи, їх фотографували і продавали за гроші чужій країні. Документи ці стосувалися секретної зброї проти підводних човнів, вироблюваної і випробовуваної на британській морській базі в Портленді. Гутон і Ґі передавали викрадені документи Гордонові Лонсдейлеві, таємничому осібнякові, який подає себе за високого офіцера американської фльоти і прибув до Великої Британії з канадійським пашпортом на прізвище Ґордон Лонсдейл. Слідство встановило, що Лонсдейл є росіянином, має матір росіянку і що росіянами є його дружина і інші члени родини. Лонсдейл з черги передавав добуті матеріяли дальшій парі шпигунів Пітерові Джанові і Гелен Кроґерам для трансмітування їх до Москви. Пітер Джан Кроґер орудував теж фінансовими справами цілої шпигунської афери, одержуючи з невідомих джерел американські доляри і вимінюючи їх на британські фунти. В акті обвинувачення прокуратор домагається поставлення усіх заарештованих під суд і переведення над ними судового процесу. У випадку засудження їм загрожує кара в'язниці від 3 до 7 років.

Совєти залицяються до ЗДА на терені Західньої Німеччини

Бонн. — Американська преса звертає увагу на знаменні прояви плянових залицянок большевиків до американців на терені Західньої Німеччини з очевидною подвійною ціллю: переконати Америку, що Москва вважає теперішню адміністрацію през. Кеннеді за „ліпшу" від попередньої, і при цій нагоді вбивати клина між ЗДА і Західню Німеччину. До таких залицянок належать такі невидані раніше історії, як запрошення дітей двох службовиків американської амбасади на „ялинку" до совєтської амбасади (американці ввічливо подякували й відмовились), раптові „сердечні" розмови з американцями на дипломатичних прийняттях, де раніше большевики „не бачили" американських гостей, — раптова візита зв'язкового з совєтської амбасади в американській амбасаді без ніякої поважно причини, — запрошення американців до участи в шаховому турнірі в совєтській амбасаді з виключенням інших західніх грачів і т. п. прояви непрошеної та несподіваної „сердечности". При всіх таких нагодах большевики кидають шпильки під адресою Західньої Німеччини, нарікаючи на відродження „німецького мілітаризму", нібито співчуваючи з Америкою за брак вдячности німців в акції санування американського платничого балянсу і т. п. Однак всі ці контакти все ще проходять на нижчому рівені, маючи характер пробних бальончиків, — стверджує західня преса.

ЗДА готові боронити Берлін — сприяють з'єдиненню Німеччини

Берлін. — З'єдинені Держави не змінили за нової американської адміністрації своєї політики супроти Німеччини й Берліну і вважають, що переможена та поділена Німеччина повинна бути з'єдинена на базі своєї свободи та що Берлін є нероздільною частиною загально - німецької проблеми. Таке заявив американський амбасадор в Західній Німеччині, Волтер Давлінґ, на великому зібранні в Західньому Берліні, на якому був приявний також західньо-берлінський посадник, Вільгельм Брандт. Те зібрання відбулось з нагоди 15-х роковин відкриття американцями великої радіостанції РІАСІ, яка — хоч знаходиться під американським управлінням, проте надає авдиції виключно німецькою мовою. Заява американського амбасадора мала на цілі — за газетними коментарями — протидіяти поголоскам, що їм сприяє комуністична пропаґанда, наче б нова адміністрація през. Кеннеді заради „замирення" з Совєтами готова була „продати" справу Західнього Берліну.

Арістов призначений на становище совєтського амбасадора у Варшаві

Москва. — Згідно з коротким повідомленням, надрукованим у „Правді" і переданим теж совєтською аґенцією ТАСС, на нового амбасадора СССР до Варшави призначено Аверкія Б. Арістова, члена президії Центрального Комітету Комуністичної Партії Совєтського Союзу. Дотеперішнього амбасадора СССР до Польщі Пйотра А. Абрасімова відкликано з призначенням до „інших обов'язків". Найменування Арістова на амбасадора у Варшаві уважають в політичних колах усуненням його на підрядне становище, бо перебуваючи в Москві Арістов, як повноправний член президії ЦК КПСС, належав до найвищого колективного керівництва СССР і мав можливість впливати на усю совєтську політику. Крім того, Арістов, як член керівних органів найбільшої совєтської республіки — РСФСР, був фактичним диктатором цієї республіки. Відсуненням Арістова на пост амбасадора у Варшаві пов'язують з останнім пленумом ЦК КПСС, на якому Хрущов критикував гостро зриви і недоліки в сільському господарстві РСФСР. В колах чужоземних дипломатів у Москві все ж таки думають, що нове призначення Арістова не є його деґрадацією, а навпаки підвищенням, бо становище амбасадора СССР у Варшаві дуже важливе, особливо ж тепер, коли през. Кеннеді заявив, що ЗДА плянують поліпшення взаємин із Польщею і що вони допомагатимуть економічно цій країні. Арістов став членом компартії вже в 1921 р. В 1953 році був усунений з призидії і секретаріяту ЦК цієї партії, і призначений на підрядне становище на Далекому Сході, але ж в 1957 р. вернувся до Москви і був обраний знову до керівних органів партії.

Війська прозахіднього уряду Ляосу відпирають комуністів

Вієнціян. — В маленькій південно-азійській державі Ляос продовжується громадянська війна, при чому в наступі знаходяться тепер війська прозахіднього уряду Буна Ума. Однак — за твердженням західніх обсерваторів в Ляосі — тих військ дуже мало і вони мають дуже малий досвід, що його надолужують особистою відвагою. Успіхом цих військ було прочищення шляху між столицею краю Вієнціяном та столицею короля Луанґом Пранґом, бо той шлях був перерваний комуністичними партизанами. Тепер три сотні уряду Буна Ума, під командуванням прозахіднього ґенерала Носована, просовуються напрямку кітловини де Жарр, надзвичайно важливої, бо є там три летовища, на які большевики безпосередньо та за посередництвом північного В'єтнаму безперервно постачають комуністичним партизанам зброю й амуніцію, а то й старшин і „дорадників". Проте західні дипломати й обсерватори в столиці Ляосу признають, що уряд Буна Ума не все тримається правди в своїх комунікатах про воєнну ситуацію та що не все правління того уряду таке, щоб з'єднувало собі симпатії народу. Наприклад, вулиці столиці все ще засипані руїнами і не відбудовується домів, зате уряд відновив будування пам'ятника перед будинком парляменту. Це робить злу кров серед населення.

Білий Дім не погоджується зі звітом про стан продукції керованих ракет

Вашингтон. — 7-го лютого появився в щоденниках звіт спеціяльної комісії, визначеної президентом Кеннеді, в якому стверджувалося, що СССР не веде перед в продукції далекосяжних керованих ракет, як це давніше стверджувано. Але зараз після цього звіту пресовий секретар Білого Дому П'єр Салінґер заявив журналістам, що той звіт спеціяльної комісії не відповідає правді, бо праці комісії не є закінчені і тому вона не могла видати заяви в цій справі. Кеннеді вважає твердження комісії за невірне. Історія цього заперечення з Білого Дому є така: Президент зараз після інавґурації склав комісію, яка мала ствердити, яке відношення є між продукцією керованих ракет у ЗДА і СССР. Перед виборами демократи твердили, що СССР веде перед в цій ділянці, і тому ЗДА стають перед загрозою на випадок нової аґресії комуністів. Визначена президентом Кеннеді комісія на основі дослідів ствердила в своєму звіті, що ЗДА не відстають в продукції керованих ракет від СССР, і що давніша думка про цю справу відповідала правді. Ця комісія має до кінця цього місяця предложити звіт про те, чи, і на скільки треба буде збільшувати запропонований президентом Айзенгавером оборонний бюджет в сумі $41 більйона.

З України повідомляють про замикання церков

Едмонтон, Алб., Канада — Місцевий український тижневик „Українські Вісті" подав у числі з 30 січня ц. р. такі вістки про нову хвилю переслідувань української Церкви: „Як довідуємося з приватних листів, минулими місяцями позамикано досить багато церков у Західній Україні. Замикають, покищо, церкви, що не мають власних священиків до обслуги, тобто, як їх називали, дочерні. У Львові замкнено досі церкви в Знесінні, в Богданівці, в Баторівці та колишню Василіянську церкву. В Золочеві замкнено теж дві українські церкви. Залишилася відкрита лиш одна церква і один польський костел. Про Ужгород пишуть таке: „Над містом панує замок-бувша Духовна Семінарія, а тепер музей і картино-галерія, а також архикатедральний храм, при ньому єпископська резиденція, але те все тепер нечинне, бо „Валаам" (теперішній єпископ — ставленик московського патріярха) кацапствує в Мукачеві, а українське населення ходить до мадярського костела".

М. ФОМЕНКО КОМПОНУЄ НОВУ ОРАТОРІЮ

Ню Йорк. — Відомий наш композитор Микола Фоменко, автор музики до слів Сосюри „Любіть Україну", компонує тепер нову велику ораторію, що складатиметься з трьох частин. Першу частину компонованої проф. М. Фоменком ораторії становитиме вірш „Дума про волю", що з авторським підписом „юєт" був надрукований у „Свободі" з 21-го січня ц. р.

Філіппіни оскаржують Англію і Францію в паралізуванні пакту СЕАТО

Куаля Люмпур. — Філіппінський уряд вважає, що антикомунітичний бльок Організації південно-азійського оборонного пакту (СЕАТО) втратив своє практичне значення і що він не переживе своєї найближчої конференції в березні ц. р. Стверджує це кореспондент „Ассошіейтед Пресс" в столиці Маляйської Федерації Куаля Люмпур у зв'язку приїздом туди філіппінського міністра закордонних справ Фелікєбарта Серрано напередодні офіційної візити філіппінського президента Карльоса Ґарції. Філіппінські державні керівники вважають — твердять закордонні обсерватори в Манілі — що Англія і Франція завинили, що СЕАТО перестало бути справжнім, а не тільки паперовим забороло вільного світу проти комуністичної аґресії в південній Азії і на Далекому Сході, бо вони противляться енергійній акції спротиву комуністам в Ляосі і в протоці Формози. Песимістичні настрої філіппінських керівних кол зросли з настанням в ЗДА адміністрації, яка — лякаються в Манілі та в вільних країнах Далекого Сходу — буде виставлена на новий натиск збоку Лондону, щоб за ціну байдужности на долю островів Квімой і Мацу і за ціну допущення комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй шукати злагоди з Москвою і Пейпінгом.

В Шикаґо відбувся бенкет для відзначення ювілею УККА

Шикаґо (В. Н.) — В неділю 5 лютого відбулося в Шикаґо з добрим успіхом урочисте відзначення 20-річчя УККА, получене з роздачею понад 300 ювілейних грамот для всіх тих організацій і громадян міста Шикаґо й околиці, які склали по сто і більше долярів на УНФОНД. Бенкет влаштовувала Ліґа Американців українського походження разом з Централею УККА у кафетерії школи ім. св. о. Миколая. Головним промовцем був проф. Лев Добрянський, який виголосив одногодинну промову про працю і досягнення УККА, Шевченківський рік і започатковану Совєтами кампанію проти Шевченківських святкувань у вільному світі. Як другий з рамени Централі УККА і Народного Фонду, промовляв мґр. Базарко. Бенкетом займалися і ним проводили пп. Іван Дужанський, Тарас Шпікула, Вол. Ничай, І. Малюк, І. Михальцевич. Заля була заповнена громадянством Шикаґо й околиці. За президійним столом крім представників Централі УККА, були репрезентовані видатні громадяни Шикаґа на чолі з сеньйором д-ром Мирославом Сіменовичом і ген. Омеляновичом - Павленком. З нагоди бенкету передано на УНФонду $1.000. Під кінець бенкету представник Централі УККА мґр. Іван Базарко передав приявним ювілейні грамоти. З-поміж присутніх на залі платників УНФОНД-у найвищі суми на УНФонд за час його існування склали — з організацій Ліґа Американців українського походження і з окремих громадян пп. Іван Дужанський $1350, д-р Мирослав Сіменович $700, д-р Роман Смук $600 та інші. В загальному Шикаґівська громада протягом свого існування склала коло $90,000.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** із дружиною 6-го лютого був на прийнятті вашингтонського кореспондента нюйоркського щоденника „Геральд Трібюн" Ровленда Івенса. На цьому прийнятті були ще секретар скарбу Даґлес Діллон із дружиною, видавець „Геральд Трібюн" Гей Вітні та син Генрі Кебот Ладжа — Джордж Ладж.

● **Пані Кеннеді**, робляючи порядки в Білому Домі, знайшла в одній з кімнат давнє бюрко, що має 100 років, збудоване з дерева англійського корабля „Г. М. С. Резолют", який залишив був англійський дослідник сер Джан Френклін в 1852 році, і який віднайшли американці два роки пізніше та переслали королеві Вікторії. Коли той корабель розбирали, зробили з нього бюрко і подарували Білому Домові і при цьому працював американський президент. Це бюрко стояло забуте в Білому Домі, аж тепер знов при ньому урядує президент Кеннеді.

● **Голова польської делеґації** в Асамблеї Поневолених Европейських Держав Стефан Карбонскі надрукував в щоденнику „Ню Йорк Таймс" листа, в якому дякує президентові Кеннеді за те, що він обіцяв у своєму зверненні про Стан Унії економічну допомогу Польщі та плянує використати польські заморожені фонди на будову шпиталів, шкіл, бібліотек і т. п. в Польщі, що вийде в користь польському народові, а не комуністичному режимові.

● **Мобілізаційний уряд** повідомляє, що в цьому 1961-му році 1,420,000 юнаків матимуть 18 років і як такі мусітимуть голоситися до реєстрації у відповідних військових комісіях як обов'язані до військової служби. Але їх не покличуть до військової служби в цьому році, бо до неї кличуть тих, що мають 22 або 23 роки, бо є велике число добровольців, які виповняють потрібний континґент рекрутів.

● **Головний поштмайстер** Едвард Дей повідомив, що 12-го квітня випустить нову 5-центову поштову марку для відзначення 100-річчя Громадянської Війни. Ця марка відзначатиме бомбардування форту Сампер в Південній Каролайні в 1861-му році.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Посадник Степан Дзюба** вислав уже вдруге запрошення до президента ЗДА Джана Кеннеді, щоб цей прибув до Вінніпеґу та взяв участь в цьогорічних святкуваннях Дня Домінії, 1-го липня. Подібне запрошення прибути до Вінніпеґу в дні 1-го липня посадник вислав також до прем'єра Джана Діфенбейкера.

● **Про зміни в редакціях українських газет у Вінніпеґу**, повідомляють едмонтонські „Українські Вісті", подаючи, що Роман Данилевич, головний редактор католицького тижневика „Поступ" у Вінніпеґу, відійшов від праці в цьому часописі і що дирекція тижневика „Новий Шлях" запросила інж. Дмитра Андрієвського на вільну посаду редактора тієї газети після смерти ред. Володимира Мартинця.

● **Німецько - Українські Товариства — Гердера та ім. Рорбаха**, які існували досі окремо на території Західньої Німеччини, вирішили на своїх спільних загальних зборах у Мюнхені, об'єднатися й обрали спільну управу, в склад якої увійшли д-р Фрідріх Редер — голова, проф. Василь Орелецький і посол Ф. Ґакш — заступники голови, доц. д-р Роберт Вернер, д-р Григорій Прокопчук, Марта фон Гільнер, д-р Павло Кашинський, Марія Трайзе, д-р Рудольф Ваґнер, д-р Отто Зіґер і ред. Володимир Леник — члени.

● **Канадійсько - Німецьке Товариство у Вінніпеґу**, що має свій осідок при вул. МекҐреґор (ріг з Мавнтейн Евню), що її українці пропонують перейменувати на вулицю Шевченка, запротестувало проти цієї зміни, вимагаючи від Міського комітету публічних праць при Міській раді Вінніпеґу відкинути прохання Комітету Українців Канади.

У СВІТІ

● **В Ізраїлі** урядова партія Мапай, що її членом є прем'єр Давід Бен Ґуріон, прийняла під його натиском постанову про відкликання з становища ґенерального секретаря професійних спілок колишнього міністра оборони, Пінгаса Лявона, противника Бен Ґуріона. Цю ухвалу переведено невеличкою більшістю, так, що насправді політична криза продовжується. Новий уряд створить, мабуть, знову Бен Ґуріон, але опозиційні настрої проти нього зросли — поза партією Мапай і в самій тій партії.

● **На Кипрі** відбулись демонстрації безробітних. Проголошення державної самостійности Кипру відбилось дуже погано на ринку праці, бо тисячі місцевих греків і турків втратили працю в колишній англійській адміністрації, в англійських державних підприємствах та на військових базах. Тепер Кипр має рекордово - високе число безробітних — 13,000 осіб.

● **Московська „Правда"** заатакувала през. Кеннеді, покликавшись на літо - ліберального американського публіциста Волтера Ліппмана, який недавно твердив, що „інтелектуальний апарат американської закордонної політики все ще є апаратом Діна Ачесона і Джана Фостера Доллеса" — двох попередніх державних секретарів, що їх большевики ненавидять, бо вони голосно говорили про московсько - большевицький імперіялізм.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Перший виступ Діна Раска

Пресова конференція нового державного секретаря Діна Раска в минулий понеділок 6-го ц. м. була першим виступом в його урядовому характері на зовнішньому форумі. Складати заяви перед трьома стами журналістів, що їх сам Раск окреслив, як високих знавців міжнародних справ, і відповісти на понад двадцять деталізованих запитів з різнородних закордонно - політичних актуальних проблемах — це нелегка штука. Проте, Дін Раск, людина широкому загалові мало відома, займав уже в своєму житті поважні й відповідальні становища, між ними керівника Фундації Рокефеллера, і в його виступі видно було відразу людину з потрібним для такого керівного становища персональним авторитетом та фаховою підготовою.

Це виявилося в його підході і до деяких загальних, і до подібних питань. І так, говорячи про інформаційні зв'язки між владою і громадянством, Раск вказав на два традиційні джерела фахової інформації про державні справи у Вашингтоні: на конгресові комісії та пресових кореспондентів. Він признав, як аксіому, конечність тісного інформування народу про політику уряду в усіх найактуальніших закордонно - політичних справах, але тут же вказав на необхідність зберігати в різних окремих справах — в залежності від обставин, з уваги на незакінчені дипломатичні переговори чи державну безпеку — стриманість у висловах і навіть мовчанку. З його порад журналістам, як найкраще і найлегше добувати інформації з ділянки його ресорту, видно було людину практичну й докладну. Коли кожна пресова конференція покійного Дж. Ф. Доллеса характеризувала того державного мужа. як філософа, теоретика й ідеолога, Дін Раск запрезентував себе як реаліст-практик.

З усіх конкретних заяв нового державного секретаря найбільше уваги звернули дві: у відношенні до Совєтів і до Південної Америки. З його відповіді на запит про значення факту звільнення двох американських летунів, ув'язнених большевиками після збиття ними літака РБ-47, видно було відразу, що він уважає те звільнення за дуже маловажне на тлі „маніфесту", проголошеного збіговищем верховод 81-ої компартії з грудня мин. року чи січневої промови Хрущова про дальше змагання комуністів до заволодіння світом та про використовування для цієї цілі, як найдоцільнішого засобу, тактики „мирного співіснування". Хоч Дін Раск висловив офіційну надію на зміну Совєтами їхнього підходу до головних предметів міжнародного спору, проте цитування ним якраз отих двох недавніх совєтських заяв вказує, що він дуже добре розуміє суть комунізму і насправді не оптимістичне, а щонайменше скептично задивляється на можливості будь-якої злагоди з Совєтами. Ще вимовніше, конкретніше звучала його заява в справі готовости ЗДА активно враз із зацікавленими південно - американськими країнами, співпрацювати над усуненням диктаторських урядів в Латинській Америці. Раск підкреслив, що це стосується як правих, так і лівих диктатур. Тому його заява, практично стосувалася однаково правої диктатури Рафаеля Трухілля в Домініканській республіці і лівої диктатури Фіделя Кастра на Кубі.

Щодо Конґа, Ляосу, долі конференції атомових дослідів чи участи президента Кеннеді на найближчій Раді НАТО — державний секретар вимикав ясні відповіді, вказуючи правильно, що над цими справами йдуть ще розмови й годі передбачити їх вислід. Безумовно, успіх закордонної політики ЗДА не залежить тільки від особи державного секретаря, навіть від особи Президента. Але державний департамент має нового керівника, який має багато даних і персональних прикмет, щоб здобути собі повагу в американському й міжнародному світі.

Хрущов в Україні

Перевірку сільськогосподарської ситуації України й інших совєтських республік та областей започаткував Нікіта Хрущов своїми відвідинами в Києві і участю в закритих нарадах Центрального Комітету Комуністичної партії України та у велелюдному пленумі цього ж ЦК, на який з'їхалося понад 12,000 людей — партійних секретарів, керівників колгоспів і радгоспів, навіть доярок, свинарок, ланкових та бригадирів.

Про те, як гримів Хрущов і як він громив „відповідальних" керівників господарства України на закритому засіданні ЦК КПУ 25-го січня ц. р., знають хіба його учасники. Читачі „Правди" й інших совєтських газет можуть судити про це лише з короткого речення у промові Миколи Подгорного, який сказав, що „Нікіта Сергеєвич разом з нами розглянув опрацьовані в республіці заходи і знову зробив ряд дуже серйозних, цілком правильних критичних завваг".

Пленум ЦК КПУ, що почався в четвер 26 січня ц. р., відкрив перший секретар ЦК — Микола Подгорний, — той самий, що його Хрущов немилосердно лаяв на московському січневому пленумі за зриви в сільському господарстві УССР. Нібито не пам'ятаючи нічого з тих випадів і образ, Подгорний звітував про вислідн московського пленуму ЦК КПСС і навіть „просив дозволу ... запевнити дорогого Нікіту Сергєєвича", що „комуністи України виправлять недоліки й помилки, допущені в керівництві сільським господарством, і разом з усіма трудящими республіки не шкодуватимуть сил та енергії, щоб внести достойний вклад у всенародну боротьбу за перемогу в мирному змаганні із ЗДА". В подібному деклараційному дусі промовляли після Подгорного протягом усіх трьох днів пленуму партійні й колгоспні діячі.

На третій день пленуму виступив із довжелезною доповіддю на тему „Успішно здійснити рішення січневого пленуму ЦК КПСС" сам Нікіта Хрущов. Повного тексту цієї промови совєтська преса не подала, „своїми словами" переказавши призначені тільки для учасників пленуму всі гострі випади Хрущова проти „керівників".

Доповідь Хрущова була суцільною і безжалісною критикою сільськогосподарської ситуації Української ССР. Україна — за словами Хрущова — „останнім часом здала свої позиції", колгоспи й радгоспи зменшили продукцію і продаж збіжжя державі, знизили врожай кукурудзи, перестали сіяти — бо невигідно! — гречку, просо, горох, сою й інші культури, припинили вирощування кормової трави люпину, соняшника, явно послабили увагу до скотарства, і в зв'язку з тим зменшили продукцію молока, масла і м'яса. Сипляючи статистичними даними, Хрущов водночас покликався демагогічно на успіхи й досягнення присутніх на залі поодиноких колгоспних голів, які, мовляв, навіть у несприятливих кліматичних умовах добилися „величезних успіхів".

Закінчив свою доповідь Хрущов гострими випадами проти „обманців", „окозамилювачів", „безвідповідальних балакунів", „самогонників", „п'яниць", погрожуючи їм „створенням якихось загальних місць, куди мали б бути зобов'язані примусово п'яниці, щоб працювати і лікуватися" — значить, новими концтаборами, і „запевняючи" тих, які не схочуть зробити правильних висновків із критики, що „з ними буде погано".

Вислухавши всі ці „громи" і набравшися відповідного страху, велелюдний київський пленум... одноголосно прийняв визначені у постанові московського січневого пленуму ЦК КПСС контингент „продажу" державі хліба, м'яса та молока і ухвалив негайно розпочати потрібні „заходи", щоб здійснити вимоги Хрущова.

Брутальна і нахабна поведінка совєтського диктатора, як і цілий перебіг, постанови і рішення київського пленуму ЦК КПУ розкривають до основ підневільний стан України і її колоніяльну залежність від Москви. Так не трактувала своїх колоній ніяка рабовласницька держава світу.

Любомир О. Ортинський

ПОЛЬСЬКО-НІМЕЦЬКІ ПЕРЕГОВОРИ

Як повідомляють з Бонну, уряд Німецької Федеративної Республіки і уряд Польської Народної Республіки незабаром мають розпочати офіційні переговори в справі нормалізації відносин між цими країнами. Підготовчі розмови провів у грудні м. р. директор мультимільярдового концерну Альфреда Круппа, Бертольд Байц. На запрошення польського прем'єра Юзефа Циранкевича, за згодою і в тісному порозумінні з канцлером Конрадом Аденауером, Байц перестудіював польське становище та передумови нав'язання постійних взаємин між Варшавою і Бонном, і, як виходить, його місія закінчилась успіхом, промостила шлях до покращання відносин.

В цій хвилині тяжко сказати, чим ці контакти скінчаться. Місія Байца була спочатку тасмницею, тож годі передбачити, чи прийде до нав'язання нормальних дипломатичних стосунків, а далі й до визнання леґітимности чи хоча б до визнання де факто теперішнього кордону між Німеччиною й Польщею; чи, що більш правдоподібно, питання кордонів буде залишене набоці, а будуть нав'язані тільки економічні контакти. В кожному разі, обидві сторони виявили бажання і вважають за потрібне обговорити свої взаємовідносини за зеленим столом. Само собою таке рішення є вже важливою політичною подією, яка може мати далекосяглі значення не лише для злагоди у німецько-польських відносинах, але й взагалі для цілого Східньо-европейського простору. Перманентна війна, байдуже, гаряча чи холодна, між Німеччиною й Польщею була й залишиться початком ланцюгової реакції в усьому тому просторі, причиною балканізації взаємовідносин між кількома народами; польсько - німецька ворожнеча тягне за собою монтування з народів Східньої і Центральної Европи союзнів, бльоків та шукання утопійних союзів і гарантів інтеґральности держав супроти можливої німецької аґресії. Це — джерело постійних ферментів, внаслідок якого приходить культурний і економічний занепад Східньої Европи, її відсталість.

А що найважливіше і найгірше: цей фермент приносить з собою поґрабування народів цього простору з шляхетних людських почувань і заступає їх взаємною ненавистю, шовінізмом, духом реваншу й іншими ізмами, які деґенерують цілі покоління.

Є історичним фактом, що Німеччина — байдуже яка, кайзерівська, ваймарська чи гітлерівська, з помічю Ґакати, плянування реваншу чи переводження його в формі примусового переселення — пробувала сколонізувати й підкорити собі польських, а далі й інші землі східніх европейців. Ця політика — програла. Вістря німецького Дранґ нах Остен остаточно зламано, і це велика й щаслива подія так для самих німців, як і для всіх східньо-европейських народів. Бо доба колоніялізму і німецького культуртреґерства, насильства одного народу над другим — належить до безповоротного минулого. І то не лише в Европі, але й в Азії, в Африці і в Південній Америці. Майбутнє належить добровільним союзам вільних народів - держав. Цей імператив нашого часу такий потужний і заразливий, що навіть останній бастіон колоніялізму, Совєтський Союз, приневолений маскувати свою реакційну політику поневолення зовнішніми формами республік, федерації чи союзів, навіть він, тут і там, поступається перед лінією природних прагнень народів жити своїм самобутнім життям.

Німецький імперіялізм був зламаний силою зброї майже усіх народів світу. Але цього ще мало: сам німецький народ з своїм проводом мусить з власної волі прийти до висновку, що можливість його розвитку, що його майбутнє залежить від мирного наладнання відносин з Польщею й іншими народами Східньої Европи. Часи, коли німці на „пострах" Варшави і Москви прикидались союзниками українців в здобутті української незалежности і об'єднанні земель — належать до історії, яку припечатали події другої світової війни, тобто брутальна німецька окупація України. Ворожа до Польщі Німеччина — це не автоматичний союзник України, але також і її, України — ворог. Бо ворожа до Польщі Німеччина, Німеччина, яка вичікує нагоди на розвалту з Варшавою, це прямий шлях повторення політики, заініційованої ще в Таврогенах, відновленої в пакті Ріббентроп - Молотов, політики, яка ще й сьогодні багатьох німців захоплює і вказує їм шлях до ліквідації польського й чеського питання в свою користь. Зайве додавати, що така політика, таке сплетення в реакційних обіймах над головами східньоевропейських народів німецького і російського імперіялізмів — смертельна небезпека однаково для Польщі, України і для всіх інших менших народів цього простору.

Цю політичну азбуку ще не зовсім засвоїли слов'янські сусіди німців, дармащо був час вивчити її з „показових лекцій", за які заплачено мільйонами жертв. Також серед українців, принаймні серед їх частини, цю азбуку ще не повністю включено в політичне мислення і дію. У нас думає дехто, що „ворог нашого ворога — наш союзник", що покутує нереальний підхід до вільної Української Держави як феномену вільного від простору й геополітики. У нас ще спрямовується багато зусиль на те, щоб наладнати утопійні союзи з далекими від України, малощо не екзотичними країнами, а при тому забувається, що ніхто інший як нам доведеться, так чи інакше співжити з нашими сусідами. Ствердити „спільність інтересів" з Чілє чи Камбоджі, „договоритися" з Еспанією чи Формозою — справа одна. Але ж ми живемо на конкретній географічній ширині, мамо злива і справа конкретних сусідів, від яких не можемо відмовитися, так само як вони не думають це робити. Задеклярувати їх всіх смертельними ворогами, чекати аж вони один по одному або гуртом „зникнуть" або витрачати зусилля на те, щоб приспішити це їх „зникнення" і тоді на їх руїнах збудувати українську імперію — безнадійна річ. А втім, ми одні, а нащих „патентованих" ворогів щонайменше чотири, то чому не мало б їм усміхнутися сонце, чому ми не мали б скорше „зникнути" внаслідок спільних зусиль цих ворогів? Хіба тому, що ми цього дуже не хочемо?..

Наладнувати співжиття, нормалізувати відносини між народами нашого простору, нелегко: існують прикрі ремінісценції минулого, наболілі рани, психологічні комплекси упереджень і недовір'я, біль дізнаних кривд. Але час і події останніх хоча б двадцятьох років уже причинились до злагіднення наших взаємовідносин з сусідами; деякі, здавалось, гордієві вузли розтяли за нас і без нас наші сусіди, постала реальна дійсність, витичились і закріпились кордони, за які вже постоїть народ. Нема між нами переможених і переможців, усі заплатили свою данину і могли б тепер бодай пробувати будувати на нових, твердих і справедливих засадах своє майбутнє. А коли не всім дано це робити, коли пристрасті ще засильні, а біль засвіжий, то це мусять започаткувати принаймні ті, які не лише знають історію, але й уміють дивитися вперед і простуватуть, ті, які мають відчуття відповідальности і відвагу.

Такі думки насуваються з приводу повідомлення про польсько - німецькі переговори. І без уваги на те, чи вони успіх, чи на нього ще доведеться почекати, нормалізацію польсько - німецьких стосунків треба розціновувати як першочергову спробу для впорядкування міжнародних відносин у Східній Европі.

Ів. Вовчук

В. ШУЛЬГІН ЛІКВІДУЄ „НЕПОРОЗУМІННЯ"

(1)

„Все как было — только чуточку хуже" — „Три столиці"

Після довгої мовчанки, політичного небуття, обізвався старий В. В. Шульгін довгим зверненням до руської еміграції. Його видрукував „Русский Голос" перед самим приїздом Хрущова до Ню Йорку на останню сесію ОН у вересні 1960 року. Тоді цей представник Росії говорив про мир у холодній війні, що її безугаву ведуть большевики, ведуть за всіма правилами імперіяльно - большевицької стратегії.

Українська преса, як і світова, багато уваги приділила цирковим виступам некоронованого царя московського з його „черевичною" арґументацією, а звернення Шульгіна не помітила чи замовчала. А воно цікаве.

Автор звернення — незмінний член Державної Думи, один з найвидатніших публіцистів Росії, редактор монархічного „Киевлянина", який довгі роки, в часи протиімперських бур послідовно захищав престол проти національних хвиль, що підмивали імперські мури. В. Шульгін приймав корону „конституційної" імперії від самодержавного царя Миколи II, „возлагав" її на царського брата Михайла, щоб на другий день після того передати владу Тимчасовому Урядові. В спогадах про ті часи він у „Днях" писав: „Пройдуть довгі роки ... поки задзвенить алярм. Який це буде рік?". І ось в році 1960-му Шульгін заявив: „Не можна мовчати" — і звернувся з посланням до своїх однодумців на цім боці.

Звернення довге, стиль старого імперського зубра, трохи розводнений теревенями про „семимилевий поступ" Росії під диктаторською владою большевиків. А провідна думка його — великодержавність Росії понад усе.

Арґументація В. Шульгіна часто нагадує арґументацію Хрущова в його патяканнях про мир у світі і будову комунізму, хоч автор підкреслює свої антикомуністичні погляди.

В Ню Йорку, після „дипломатичного виступу" Хрущова з черевиком, хтось урядив йому виступ на телевізії, щоб американці ще раз побачили й послухали московського володаря. Тоді ж несміливо запитано його думки про запропонований президентом ЗДА світовий плебісцит, через який народи могли б висловитись у справі свого самовизначення, роззброєння і миру в світі. Хрущов виклав з того, хто його про це питав, і, обвинувативши Америку й інші західні держави за втручання у внутрішні справи Росії після захоплення влади большевиками, сказав: „Вони (західні держави) накинули нам громадянську війну, інтервенцію ... Ми воювали, тобто переводили плебісцит чотири роки ... наші народи змели інтервентів в океан ... вимели всю нечисть і сказали: на наші землі буде збудований соціялізм ... Отже, ваш президент запізнився з ставленням такого питання перед народами нашої країни. Якщо хтось захоче накинути нам ще раз такий плебісцит, що вже був переведений двічі, ми не відхилимось. Зметемо!" („Известія" 12. X. 1960).

Таку саму арґументацію висуває у своєму зверненні і В. Шульгін. Він теж твердить, що остання війна, а перед тим громадянська війна були для народів колишньої Росії „перевірчими іспитами", і ті народи, мовляв, висловились за совєтську владу. Подібність арґументації говорить про спільне завдання. Виникає питання: хто в кого позичив арґументу до спільної теми „не чіпайте, бо зметемо!"? Очевидно, що спільним диригентом для обох була великодержавна ідеологія московізму, російського месіянізму.

На початку свого звернення В. Шульгін, розповідаючи про минувшину, згадує конфлікт Державної Думи з короною, в якому він був ніби імперською повитухою, і в цій розповіді пригадує своїм однодумцям єдинонеділимства цікавий і превеликий епізод, характеристичний для імперської психіки. На одному з засідань голова Державної Думи, звертаючись до соціялістів, сказав: „Сорочку скиньте — Росію врятуйте!". А Шульгін, продовжуючи його, заявив: „Коли ви можете нам зберегти цю країну (імперію — І. В.), врятувати її, роздягайте нас, ми за цим плакати не будемо". Ішло, як бачимо, не про демократію і не про робітничо - селянський добробут, а про збереження цілости імперії від ударів національних революцій.

Ленін, який саме тоді підготовлявся до перебрання влади, не забарився відповісти на це такими словами: „Не залякуйте нас, пане Шульгін! ви ще не раз не роздягнемо", а забезпечимо гарною одежею і добрими харчами на умовах праці цілком вам посильної і звичної" („Правда", 19 травня 1917 р., за Шульгіним).

Зайво говорити, що в цих кількох реченнях тодішньої полеміки між большевиками і прогресивним блоком, до якого належав Шульгін, увипуклено суть розходжень. В першу чергу ішло про те, хто спроможний зберегти імперію. Тож без підтримки і співпраці попередньої російської генерації, навіть при потуранні, а то й підтримці т. зв. вільного світу, самі большевики не осягнули б того.

В. Шульгін, що протягом тридцятьох років (до 1937 р.) був центральною постаттю антибольшевицького крила російської державної думки, ідеолог і вождь білої армії, в 1960 році закликає російську еміграцію не чіпати совєтської влади, бо, мовляв, большевизм невід'ємний від імперії, вона його виколисала і без нього не буде існувати.

Шульгін вірний ідеї великодержавства Росії, послідовним оборонцем якої він був усе своє життя. Вже в перших роках 20-го століття він більше як хто інший бачив Ахіллеву п'яту імперії. У брошурі „Ненависть или примирение" він писав: „Найголовніше в так званому українському питанні не оформа співжиття з Великою Росією, головне — утримати південну людність у свідомості російськости. Коли пропаде ця свідомість, народ чорної землі і білих хаток завжди стане ціллю вічної зради, буде тою третиною російської справи, яка встромить ножа у спину іншим двом третинам, як тільки з'явиться до того нагода" (цитую з пам'яті — І. В.).

Для увиразнення свого становища Шульгін наводить дві можливості. Перша: Україна не має не тільки самостійности, а й жадної автономії. Правлять нею згідно з петербурзькими обіжниками, в якіх не заперечується, що український нарід ніколи не був і не є російським, натомість стверджується, що росіяни — це тільки ті, що живуть в нинішній Росії. Друга можливість: повстає самостійна південна держава — російська з королем Малия Руси на чолі, але в ній людності прищеплюється розуміння, що вона є народом руським або малоросійським. Так поставивши питання, Шульгін писав, що він відразу ж вибирає другу можливість. За кільканадцять років перед здобуттям большевиками влади він радив королю ту „комбінацію", яку прийняли большевики, посадивши з Москви „короля Малия Руси" і послідовно убиваючи поняття окремішности. Те саме роблять і в інших національних республіках большевицької імперії.

Нинішня політика большевиків супроти підкорених ними народів є рідною Шульгінові. Тому він „не може мовчати" і закликає росіян об'єднатися навколо малоросійської політики Хрущова. „Скидати совєтської влади не треба", пише Шульгін, бо „вона є одною з підстав миру. А решта додасться".

Василь Мудрий

РОЛЯ МИТР. А. ШЕПТИЦЬКОГО В ГРОМАДСЬКОМУ ЖИТТІ

(Доповідь, виголошена на конференції НТШ в честь Митрополита в дні 14 травня 1960 р.)

(1)

Великий наш Митрополит, світлої пам'яті Андрей Шептицький, попри свої відповідальні архиєпископські обов'язки, цікавився завжди всіми проявами українського національного життя, а в тому й політичного. До зрозуміння цих проявів підготовлявся він уже змолоду. У часі своїх правничих студій в Кракові і Бреслав, які закінчив таки у Кракові 1887 р. і промувався на доктора прав 1888 р., тодішній Роман Шептицький — відбував подорожі по різних країнах Европи, зокрема Італії, у тому часі відбув подорож також і на Україну. Там познайомився він з деякими українськими діячами, а особливо часто зустрічався з професором Володимиром Антоновичем, що був, як відомо, польського походження. Розмови з цим останнім мусіли зробити на нього не мале враження.

Студії над минувшиною роду Шептицьких, з якого вийшло кілька достойників нашої Церкви, розмови з проф. Антоновичем та зацікавлення справами Унії ще в часі студій у Бреславі, були причиною того, що в нього назріла постанова вернутись до обряду своїх предків. Це рішення після початкових перепон він і зреалізував, вступивши 28-го травня 1888 р. до чину оо. Василіян.

Факт вступлення молодого графа Шептицького до чину оо. Василіян відразу знайшов свій відгомін у тодішній галицькій, передусім москвофільській пресі, а також і в українській. Цей відгомін був повний упереджень до цього вчинку молодого д-ра Романа Шептицького. Це, мовляв, свідомо зроблений ним крок, щоб зробити на церковному щаблю кар'єру, інспірований, очевидно, якимись польськими колами (ген. єзуїтів Ледоховський).

Нема сумніву, що тодішній початкуючий монах Р. Шептицький знав про ці настрої. Його це не зломило, але мало такий вплив, що коли навесні 1899 р. йому запропоновано станиславівський єпископський престіл, він відмовився і аж на інтервенцію самого Папи Лева XIII — погодився. 17-го червня 1899 р. прийшла папська номінація Р. Шептицького на станиславівського єпископа.

На становищі станиславівського єпископа Покійний не пробув довго, бо вже 17-го січня 1901 р. відбулася його інтронізація на митрополичий престіл у соборі св. Юра у Львові. Як на станиславівському єпископському, так і на львівському митрополичому престолі покійний Андрей розвинув незвичайно велику релігійну, гуманітарну і національно-культурну діяльність.

У Станиславові придбав велику й дорогу площу під будову Духовної Семінарії та подарував для єпископської капітули велику бібліотеку, створивши поважний фонд, з відсотків якого (1,200 корон річних відсотків) вона з року на рік побільшувалася.

На митрополичому престолі поробив фундації для оо. Василіян і для СС. Василіянок. Відновив і уфундував популярний колись у Східній Церкві чин Студитів у Галичині та в Боснії. По першій світовій війні уфундував у Збоіськах коло Львова монастир оо. Редемптористів візантійсько-католицького обряду. На передмістях Львова уфундував він церкви в Клепарові та Богданівці, а на будову парохіяльної церкви в Тернополі подарував $8,000.

Всі ці фундації та дотації тісно зв'язані з церковними справами. Але меценатство Покійного сягало ширше, бо обіймало і ділянки позацерковні в українському житті.

Заки перейдемо до них, додаймо ще, що Покійний на митрополичому престолі вже цілком буде на хвилину спинитись на зовсім іншій ділянці праці Великого Митрополита. Зараз же після інтронізації на митрополичий престіл він звізитував усю свою велику, обширну ізборчу, об'їхавши тріюмфально всі парохії. З автопсії Покійний докладно пізнав передусім своє духовенство, його життя та тіні. Крім того пізнав також населення і взаємини між римо - католиками та греко - католиками, а далі стан відносин між українським населенням і польськими двірами чи пак фільварками.

Тоді вже наростали в терені поважні конкурентні змагання між москвофільським і українським духовенством, а при тому глибоко закорінювалась національна свідомість серед населення. Священики українці були у наступі проти москвофільських парохів, а ці останні були в дефензиві. Українські духовні діячі не вагалися заїздити до сіл, в яких парохами були москвофіли, основували там читальні „Просвіти", чи вирішували пропаганду в часі виборчих акцій.

Це дало привід до численних скарг москвофільських парохів до Митрополита і до Консисторії, в якій тоді теж пахло москвофільським духом, що, мовляв, свідомі українці активно мішаються в життя їх парохій. Таких скарг було багато, коли 27-го липня 1908 р. появився митрополичий розпорядок, яким заборонено стороннім душпастирям втручатися в справи чужих парохій. По появі цього розпорядку зараз же появилась у тодішньому щоденнику „Діло" стаття під крикливим і провокаційним заголовком: „Ad maiorem Poloniae gloriam". У статті такий акт митрополита скваліфіковано як акт, що випливає з польських традицій валленродизму. Статтю вмістив тодішній головний редактор „Діла" д-р Льонгин Цегельський. За цей поступок він був звільнений із становища головного редактора.

Наводжу цей факт, як показчик тої температури настроїв, які оточували постать Митрополита. Польські шовіністичні кола вважали його за ренеґата, а серед українців не було повного і беззастережного довір'я до нього.

Митрополит ні одним, ні другим не зражувався. Він тверезо оцінював факти далекосяглої ваги, які згодом і спричинили нищення цілого його діла, і побачив в ньому свідомого своїх цілей і завдань сина народу, що діяв на далеку мету і творив непромінальну українські національні цінно-

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Свято Державности в Буенос Айресі

(сдо). Свято Державности в Буенос Айресі набрало цього року особливого значення, бо на 1961 р. припадають 40-ві роковини визнання тої нашої Державности арґентинським урядом президента Іріґожена. З цього приводу на Академії, влаштованій з нагоди святкування пропам'ятних дат 22 січня 1918 і 1919 років був прочитаний проєкт листа до президента А. Фрондізі, який був, „розуміється, зараз же одноголосно ухвалений, — хоч і був там один пункт, який вимагав би маленької поправки: там, де говориться про „комуністичне гноблення", — треба було сказати про „московсько-окупантське гноблення". Текст листа в перекладі з еспанської мови друкується окремо.

Академію попередили молебні в церквах, а також відповідні радіопрограми аж із чотирьох радіовисилань: у п'ятницю ввечорі 20 січня через радіовисильну „Кольонія" (в Уруґваю) було передано до українців Арґентини, Уруґваю і Параґваю послання проф. Є. Онацького, голови Головної Ради УЦР, в українській мові, а в понеділок 23-го січня послання в еспанській мові через Національне (Державне) Радіо Буенос Айресу д-ра В. Іваницького. Це вперше з арґентинського державного радіо було переслано українське послання такого високого національного патосу й змісту. Через радіо „Антартіда" в Буенос Айресі переслано також послання в еспанській мові п. Уґо Варі, естонця, голови організації „Визволення Европи", що об'єднує 15 поневолених комуністичними державами народів.

Щодо самої Академії, то, хоч на в нашій пресі все частійше з'являються голоси про занепад наших Академій і байдужіння до них українців, треба признати, що в Буенос Айресі цього явища не спостерігається: зміст Академій все втримується на високому рівні, і кількість відвідувачів на них, — завдяки, мабуть, також праці українських програм на радіовисильнях, — не зменшується, а все збільшується. І це, незважаючи на помітне зменшення української національної спільноти через майже масовий виїзд до ЗДА і Канади.

Цього разу змістовні промови на Академії виголосили: в українській мові голова УЦР д-р Вас. Іваницький, і в еспанській мові Богдан Коваль, секретар УЦР. Приємною несподіванкою був виступ на Академії спеціяльно привітаного д-ра Едуарда Гарсія, кандидата на сенатора в виборах, що вже відбулися 5-го лютого. Д-р Гарсія визначна особа в арґентинському політичному світі: журналіст, дипломат, політик, юристконсульт, президент Арґентинського Інституту Правної Оборони. Заходу, член консервативної партії, професор - адьютант робочого права в університеті Ля-Пляти, він був в 1956 р. надзвичайним послом арґентинського уряду в Організації потів був обраний на президента цієї міжамериканської організації. В уряді, що виник був після протипероністичної революції, він був заступником міністра закордонних справ.

У своїй імпровізованій промові, д-р Е. Ґарсія, заявляючи про свої глибокі симпатії до української поневоленої нації і висловлюючи надію на її вчасне визволення, повідомив, що він віддавна цікавився проблемою поневолених Москвою народів і має на увазі робити все можливе, щоб осягти допомогу від націй вільного світу. Сконстатувавши, що спеціяльно в Арґентині представники поневолених націй зазнають труднощів, бо вони не мають офіційновизнаних представництв і тому, коли потребують якихось документів, мусять звертатися до дипломатичних і консулярних представництв своїх поневолювачів, — чого, очевидно, вони не хочуть робити, а коли бачать себе до того примушеними, не рідко одержують відмову. З огляду на це, д-р Гарсія вже розпочав акцію (дійсно в „Ля пренса" з 24 січня знаходиться його лист до президента Фрондізі, де він заторкує й цю справу) за те, щоб арґентинський уряд визнав уряди поневолених націй, або бодай їх представників (для кожної нації окремо), що користувалися б усіма правами дипломатичного та консулярного представництва. Цього вимагає справедливість і людяність. Присутні на Академії висловили д-рові Ґарсія своє признання оваційними оплесками.

Мистецький рівень Академії був також високий. М. Данчуківна продеклямувала зворушливо „Цвіте троянда-ми" О. Олеся; Галина Андреадіс, меццо-сопрано Колонської опери в Буенос Айресі, проспівала „Розвійтеся з вітром" Степового на слова Ів. Франка, „Вечірню пісню" Стеценка на слова Самійленка та арію з „Сільської Чести" Масканьї, захоплюючи слухачів не тільки гарним голосом, але й мистецьким виконанням. І хор Української Центральної Репрезентації під керівництвом маестра Стратійчука закінчив Академію чотирма піснями в належно високому виконанні: „Гей, на Вкраїні" (нар. пісня), „Ой, зійшла зоря" Леонтовича, „Зашуміла ліщинонька" О. Кошиця і чудовим „Ой, Морозе, Морозенку".

Національний гимн, що його розпочав хор, підхопила вся заля, і в його бадьорих тонах закінчилася ця Академія з загальним задоволенням усіх присутніх. До успіху її причинився в значній мірі також симпатичний і гідний заповідач Л. Філь.

● **В Зальцбурґу, в Австрії,** арештовано 49-річного Германа Гефле, колишнього старшину нацистських СС-ів, який відіграв видатну ролю у винищуванні жидів у Варшаві та у Любліні. Гефле жив під прибраним прізвищем.

День Української Незалежности в Бостоні

Бостон гідно вшанував 43-ті роковини проголошення Незалежносnти Української Народної Республіки, день 22-го Січня, коли український нарівд забажав бути господарем у своїй власній хаті.

Під час Служби Божої в в українській православній церкві св. Андрія в неділю, дня 22-го січня, о. Іван Данилевич відправив молебень за душі тих, що полягли в бою за рідний край.

Приявні українці на відправі разом зі своїм священиком просили Всевишнього про прийняття їхніх душ в Небесне Царство, бо вони сповнили одну із заповідей Христа, віддаючи душу за Друзів своїх. Друге намірення в молитві було за тих, що продовжують боротьбу за Волю свого народу. Для тих о. Іван і вірні просили Всевишнього про здоров'я і витривалість в нерівній боротьбі з ворогом України.

По полудні, того самого дня о год. 3-ій в залі укр. праявославної громади, відбулась Святочна Академія для відзначення роковин Незалежности України. Бостон був засипаний великими снігами, але свідома Бостонська громада не залишилася в цей історичний день, по хатах. Простора заля була виповнена по береги, не тільки старшими, але і дітьми, які виконали половину святочної програми. В точно назначений час піднеслася куртина, сцена була прикрашена синьо-жовтими прапорами та золотим державним тризубом і цифрами років великих подій.

Після відспівання американського гимну молодечим хором СУМА, святочну промову виголосив голова Відділу УККА гром. Орест Щудлюк. — Святочну доповідь прочитав очевидець історичних подій, Святослав Петрів, син сл. п. ген. В. Петрова. — Доповідь була недовга, але добре обдумана.

Проклямації нашого губернатора Дж. А. Волпі, і посадника міста Бостону Джана Калінси, відчитав голова УККА п. О. Щудлюк.

На мистецьку програму свята склались: виступи хору української католицької церкви під батутою інж. М. Вінтовича із в'язанкою народних пісень, деклямація віршу О. Олеся „Живи, Україно", що її виголосила молода сумівка п-на Р. Франківська, виступ мандолінової оркестри, яка під проводом інж. М. Вінтовича відіграла в'язанку стрілецьких пісень, вільноручні вправи під музику, виведені молоддю СУМА, рецитація п-ни Анни Ранюк поеми Івана Франка „Великі роковини", хоровід пластунів „Верховина", виступ хору СУМА під дириґентурою п. Михайла Гриценка із піснею „Гей, у лузі", сольоспів п-ні Наталі Калініченко при форт. супроводі п-ні І. Зозулін — „Пісня про рушничок" в опр. Майбороди, виступ хору Православної Церкви св. Андрея під упр. проф. Віталія Хатського з історичною піснею із „Запорожця за Дунаєм", сольо в якій вивів тенор о. І. Данилевич, і відспівання цим же хором молитви „Боже, Великий, Єдиний".

Закрив свято короткою промовою п. Д. Николенко, дякуючи всім, що причинилися до влаштування свята. На закінчення хори разом із присутніми відспівали український національний гимн. Усі точки програми були виконані якнайкраще і були щедро нагороджені оплесками.

На другий день, в понеділок, дня 23 січня українська делеґація відвідала міську управу для вивішення на ратуші Бостону українського національного прапору. Посадник Бостону Джан Колінс прийняв делеґацію дуже ввічливо, вітаючися з усіма, і на прохання голови делеґації п. О. Щудлюка доручив вивісити український прапор на міському ратуші. Церемонія вивішення відбулася дуже урочисто і їй приглядалися сотки американців. Багато з-поміж них розпитували про те, який це прапор і з якої нагоди його вивішено, і їх відповідно поінформовали присутні під час цієї урочистости українці.

Микола Давискиба

Відкриття Українського Народного Дому в Лос Анджелесі, Каліф.

Відкриття Українського Народного Дому, що сполучене з символічним актом посвячення, було і на рідних землях великою і небуденною подією. Ще більш цінного характеру мало б воно набирати тут у цій волелюбній країні, бо Український Народний Дім — це не тільки острівець на широких водах, що носить певну назву, це наша амбасада, на якій має майоріти синьо-жовтий прапор, це рідна хата, де наша молодь має гартувати свого духа та приймати наснагу до героїчних діл, що грядуть. Для нас, критих сідиною, буде він прибіжищем, що огріватиме наші душі над нашим заходом сонця.

Український Народний Дім в Лос Анджелесі має вже свою, як на людський вік, не коротку передісторію, що сягає ще в двадцяті роки нашого сторіччя. Вже 1920 року тутешня українська невеличка колонія поклала підвалини під свою власну організацію, а два роки пізніше охрестила її іменем Український Дім, хоч фактичного дому не мала. Судьба злучила українську спільноту з квітучою Каліфорнією не тільки подібністю державних красок (каліфорнійські синя й золота), але ще глибше. Незабаром святкуватимемо не тільки появу першого українського повеленця в Америці, але й появу першої української газети „Свобода", що українець священик - козак видавав тут в Каліфорнії для „Тихоокеанської України". Але ми можемо піти ще й далі і, розгорнувши пелюстки старої каліфорнійської історії, знайти, що в 1812-1815 „козаки" ставили граничні стовпи коло Сан Франсіска проти еспанської потуги, а в Лос Анджелес ще й тепер знаходять у землі монети биті кирилицею.

В бігу років українська спільнота в Лос Анджелесі зміняла назви своєї організації, але не змінила мети. Поповнена конструктивним елементом з нового ісходу, вона 1958 р. набула великий залізобетонний будинок в мережі шестимільйонової метрополії. За допомогою Українського Народного Союзу, що позичково дав їй до розпорядимости $25,000 і пожертвами щирих патріотів в грошах і роботами адаптовано і здвигнено цю величну будівлю, першу українську на заході Америки.

В суботу 11-го і в неділю 12-го лютого ц. р. відбудеться посвячення і відкриття Українського Народного Дому з бенкетом, привітами, промовами, мистецькою програмою і вечерницями.

Так буде заповнена ще одна гарна сторінка історії української еміґрації в широкому світі.

д-р А. Вусик

● **Посадник міста Монтґомері в Алабамі Ірл Джейтс** виграв справу в стейтовому суді проти щоденника „Ню Йорк Таймс", який має йому заплатити $500,000 за те, що надрукував *платне оголошення проти* мейора, в якому закидається, що посадник наказав був поліції невідповідно поводитися з негритянськими студентами, які протестували проти расового обмеження. „Ню Йорк Таймс" заповів апеляцію від цього вироку.

Константин Біда

ПОВІСТЬ ПРО НЕДАВНЄ МИНУЛЕ

(М. Приходько. Далекими дорогами. Повість для дорослих. Видавництво „Вільне Слово". Торонто, 1961, том І, ст. 288, том ІІ, ст. 294).

„Мабуть, ще ніколи за весь час свого існування, широка степова дорога, що простягалася з Дніпропетровського до Кривого Рогу, не несла на своїх грудях так багато людей. Ніби птахи, що відлітають у вирій, скупчилися вони тут тисячами, з міст і сіл дніпрового надбережжя, пориваючи в невідому далечінь, покинувши, може й назавжди, свої рідні гнізда". — Далекі, важкі шляхи на Сибір, втечі зі Сибіру на рідну землю, мандрівки, переселення і погоні, а вкінці масовий вихід великої частини українського населення з рідних земель на Захід під тиском большевицької армії, — становить тло фабули двотомової повісти Миколи Приходька „Далекими дорогами", що саме появилася у видавництві „Вільне Слово" у Торонті.

Автор уже добре відомий українському а теж і чужому читачеві, як публіцист і письменник. Його книжку „Один з 15 мільйонів" видано у 7-ох мовах, що і принесло йому літературне ім'я та звання почесного члена Інтернаціональної Літературної Асоціяції ім. Марка Твейна.

Повертаючись до свого давнішого сюжету, автор дає широку і багатогранну картину підсовєтського життя з усіми, так добре відомими йому і, мабуть, ним самим пережитими деталями.

Перед читачем розгорнений живий, мінливий і виразний образ життя української родини Глобів на тлі щораз то сильнішого закріплення совєтської влади в Україні та переслідування всіх прошарків населення, зокрема селянства. Під тиском варварської сили здорова клітина, родина Глобів, розпадається, як тисячі інших. Старше покоління, вирване насильно з рідної землі, не видержує удару. Старий Глоба, батько, вмирає в сибірському концетраційному таборі, умирає теж мати. Проте молоде покоління, що його репрезентує Роман із сестрою Христиною, хоробро видержує усі удари долі. Він утікає з Сибіру, переходячи всі перипетії злиденного та пригодницького життя переслідуваного збігця, основує родину і переживає щасливо усі жорстокості не тільки підсовєтського життя, але теж і німецького окупаційного режиму у другій світовій війні. Переживає важкі роки свого молодого життя і його сестра, Христина.

Розгублене і, здавалось би назавжди знищене родинне гніздо, знову сходиться і відживає. Здорова клітина, уже майже дощенту розторощена комуністичним ладом, ратується силою зачерпненою із традиції родинного, релігійного і громадського життя. Коли трапляється перша нагода, ця родина, як і численні інші українці, шукає кращого життя за океаном.

Добре розгорнена фабула — це сильна сторінка композиції твору. Автор огортає основний сюжет численними мотивами, безліччю подій та деталів. У висліді постає вірна картина підсовєтського життя і життя під німецькою займанщиною. Вірність і точність у зображенні подій, їхня хронологічна послідовність на фоні соціяльних, політичних і воєнних фактів наближає Приходькову повість до типу хроніки, яка обіймає час від кінця 20-их до 50-их років.

Багацтво українських і неукраїнських персонажів, місцями політичний трафарет у їх змалюванні, сюжетні розгалуження, багацтво побутових, соціяльних і родинних подій, роблять повість цікавою для читача.

Беззастережно сильна ідейна сторінка твору. На нагальних хвилях двох скрайніх режимів, большевицького і німецького, здавалось би безпомічна людина находить силу у своїй здоровій душі, у своїй вірі в Бога і в добро. Оце говорить мати до малої Христинки. „Як зробиш, доню, добре діло, чи людині, чи тварині, Бог завжди пошле тобі за те якусь радість. Добре діло ані потоне, ані згорить. Ти бачила, скільки зірочок уночі на небі. То світяться людські добрі діла. Зробить чоловік якесь добре діло, а Бог побачить і засвітить зірочку на небі. І як умирає добрий чоловік, душа його летить до неба, в райські сади, де світяться ті зірочки, як сонечка.". Благородний тон спокою, духового здоров'я і чистоти українського „хліборобського коріння" переплітається з подіями повними жорстокости і насилля. Ідейний і етичний первень просякають повість і вони є її доброю прикметою.

„Далекими дорогами" Миколи Приходька — це безсумніву позитивне літературне явище. Ця повість воскрешає яркий спогад про недавнє минуле, яке починає забуватись. Вона теж і є чітким документом суворого життя на рідних землях для тих, яким ласкава доля не дала з тим життям зустрітися.

ЇСТИ МЕНШЕ, АЛЕ ЧАСТІШЕ— РЕКОМЕНДУЮТЬ ЛІКАРІ СЕРЦЕВИХ НЕДУГ

Ню Йорк. — Група шикаґовських лікарів, спеціялістів від серцевих недуг, переводила досліди над 300 курей і прийшла до висновку, що хто хоче мати здорове серце *і не* хворіти на склерозу, той повинен п'ять або і шість разів їсти денно, але потрохи, а не три рази денно, як це звичайно буває, і наїдатися. Цю групу лікарів очолював спеціяліст від серцевих недуг і колишній президент Американського товариства для поборювання серцевих недуг д-р Луїс Н. Кац. Лікарі ствердили, що в давнину і людина їла часто і потрохи, але умови праці спричинили, що тепер людина їсть два або три рази денно, але зате „добре". Досліди з курми виявили, що ті кури, які їли часто, але потрохи, мали менше холестеролю в крові, а ті, що їли два або три рази денно на сім разів більше, нездужали на коронарну артеріосклерозу в порівнянні з тими, що їх кормлено частіше, але потрохи. Ці лікарі робили ще інший дослід.

Український піяніст Вірко Балей

Український Музичний Інститут у Ню Йорку влаштовує не тільки концерти власних учителів та учнів, але запрошує також інших українських мистців, щоб представити їх нашій публіці. І так заходами УМІ в п'ятницю 10 лютого відбудеться в залі Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку концерт молодого 22-літнього піяніста Вірка Балея.

Вірко Балей

Вірко Балей починав піяністичні студії в таборових музичних школах у проф. Р. Савицького; пізніше вчився в проф. Ю. Оранського, а в вересні 1952 р. прийнято його до Музичної Консерваторії в Лос Анджелесі, Каліфорнія, де поселилися його батьки. Там студіював під керівництвом відомого в півд. Каліфорнії піяніста Ірла Вурґіса. В 1959 р. здобув диплом бакаляврa музики. Літо 1960 року перевів у Аспен, Колорадо, під керівництвом світової слави учительки проф. Розіни Левін. А під цю пору приготовляється до здобуття ступеня маґістра музики та плянує виїзд до Европи.

Вірко Балей має за собою довгу низку успіхів. Завдяки виступам в окремих конкурсах здобув ще в 1955 р. стипендію Matinne Musicale Club, опісля три стипендії від National Society of Art and Letters, а недавно 1,000-долярову нагороду від Wilsher Ebell Club of L. A. за перше місце в конкурсі, Вірко Балей виступав як соліст із симфонічними оркестрами в Сан Ґабрісі, у Ґлендел, у Гайленд Парк під дириґентурою Вільяма Ван Ден Бурґа, в Лонґ Біч, та мав два виступи в серіях каліфорнійських артистів. Часто виступав теж на програмах радіо „КРРС" в Пасадені і „КРЕК-ЕМ" в Сан Франсіско, як також у програмах Осередка Української Культури в Лос Анджелесі. Крім того В. Балей здобув декілька перших місць та золоті медалі в International Piano Recording Festival і недавно виконав професійне награння на платівку фірми „Лондон" другої сонати для фортепіяна відомого американського композитора Морріса Руґера.

В. Балей є членом Національної Ґільдії Учителів фортепіяну і був нагороджений дипломом Ґільдії американських музичних артистів та членством у тій ґільдії.

Музичний критик Едвард Е. Шмерлер (The Citizen, Inglewood, квітень 1960 р) писав про нього: „Вірко Балей виявив велику справність лівої руки, чутливе обзнайомлення з нюансами, першоклясну вмілість уживання педалі та всі інші прикмети, потрібні для досконалости піяніста. Його Бетговен мав блиск, Шопен ніжність, Дебюсі вогонь, а його розуміння вимогливих „Румунських танців" Бартока, що ставлять високі вимоги до піяніста, остаточно визначили Балея, як музика з майбутністю".

Музиколюбне українське громадянство Ню Йорку та околиць матиме нагоду почути в виконанні багатонадійного піяніста Вірка Балея, незнаного досі на тутешньому терені, твори Моцарта, Бетговена, Брамса, Шопена, Дебюсі, Бартока (згадані вище „Румунські народні танці"), а також прелюдію Степового (оп. 12, ч. 1) і 4 етюди власної композиції (Прелюдія, Дума, Інтерлюдія, Бурлеска).

Ігор Соневицький

Українська Літературно Мистецька Клюб, Ню Йорк

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, дня 10-го лютого ц. р., відбудеться у залі Клюбу концерт 22-річного піяніста з Каліфорнії Вірка Балея, який виступає перший раз у *Ню Йорку. У програмі концерту* Вірка Балея: Моцарт, Бетговен, Брамсв, Барток, Дебюссі, Шопен, Степовий і власні композиції. Початок о год. 8-ій вечора.

Почали надходити гроші для купівлі будинку УВАН в ЗДА

Лише з умовою широкої підтримки українців вільного світу Українська Вільна Академія Наук у ЗДА може успішно довершити справу купівлі триповерхового будинку для Академії на 100-ій вулиці в Ню Йорку, коло Бродвею. Цей будинок стоїть в районі Колюмбійського університету і має стати гідним осередком української науки і культури.

На заклик Академії відгукнулись пожертвами і безвідсотковими позиками, призначеними на купівлю будинку, члени і прихильники Академії. Пізніше УВАН у ЗДА опублікує списки всіх жертводавців, а тим часом управа Академії інформує про перші надходження позик і пожертв.

Безвідсоткові позики, по $1,000 кожна, дали Софія Гасвська (Йонкерс) і Людмила Івченко (Вашингтон).

Пожертви по $250 надійшли від таких лікарів: д-р О. Баран, д-р Ю. Кушнір, д-р А. Латишевський і д-р Я. Туркало. Також $250 пожертвував М. Коць (Джерзі Сити) і книжкова крамниця „Арка".

По $200 внесли президент УВАН у ЗДА проф. Ю. Шевельов і давній член Фундації Академії Ф. Бульбенко. Останній у своєму листі до Академії написав: „Хай цей скромний вклад буде і моєю цеглиною під будівлю храму української науки і мистецтва, бажаю успіху в цій вельми важливій справі".

В. Кивелюк дав $200 позики і $10 пожертви.

Дійсний член Академії і голова Наукового Товариства ім. Шевченка, проф. Р. Смаль-Стоцький надіслав $100 і листа, вітаючи почин Академії і бажаючи успіху в роботі. Також по $100 внесли дійсні члени Академії В. Міяковський, О. Повстенко, І. Розгін і Л. Чикаленко, та члени і співробітники Академії, Л. Биковський, О. Данко, І. Замша, В. Кедровський, А. Кобринська, Г. Костюк, Ю. Лавріненко, Л. Марголіна, П. Одарченка, В. Павловський, Ю. Сластіон, д-р Цимбалистий, О. Фецишин вніс $100 позички і $20 пожертви.

По $100 внесли давні члени Фундації: О. Гайдамака, А. Гончар, І. Дібровський, о. Г. Павловський, . і А. Мірошниченки, А. Пашко, М. Сурмач, С. Чалишів і П. Шох. Також по $100 надіслали: д-р М. Зарицький, Я. Зозуля, В. Корсун, д-ф В. Кіналь, Д. Кулинич, М. Леванисів, фірма Литвин і Литвин, К. Б. Мітмаркет. — фірма Куровицький і Бачинський, М. Миськів, проф. Ю. Трухлий, В. Шут, І Вахненко пожертвував $25 і дав позичку $100, о. П. Стельмах пожертвував $10 і позичив $100.

Внески по $50 і менше надіслали: В. Балабан, В. Басюк, Г. Бахур, Б. Бойчук, Т. Бондерчук, К. Варварів, Д. Верба, Г. Вернадський, І. Витанович, І. Власенко, В. Гасвський, Я. Гайвас, М. Галій, М. Герус, В. Гошовський, В. Діберт, М. Дяковський, (Мюнхен), В. Дорошенко, Я. Задерій, Г. Зеленський, М. Кобринська, І. Костюк, Д. Кузик, А. Лазірко, І. Бундряк Ко., В. Лобунець, Є. Маланюк, І. Манченко, Б. Мартос, Г. Масик, П. Мегик, М. Овчаренко, Ю. Перхорович, М. Пежанський, М. Рибачук, О. Ришай, Т. Рябокінь, І. Світ, В. Сім'янців, Д. Соловей, Ю. Соловій, Я. Стеткевич, М. Стратієнко, О. Тимошенко, Н. Федоровська, С. Шварп і М. Юркевич.

В містах, де є великі скупчення українців, організуються місцеві групи для збирання пожертв. К. Варварів розпочав збірку у Вашингтоні. У Филаделфії зорганізовано Комітет для збирання коштів на оплату нового будинку. На чолі Комітету став Володимир Дорошенко, заступники голови: М. Ф. Стратієнко і д-р Тетяна Цісик, секретар Д. Лимаренко. член Комітету — І Сірий. Комітет вислухав інформативну доповідь екзекутивного директора УВАН у ЗДА, О. П. Семененка і уже почав свою роботу. Серед перших жертводавців у Филаделфії є такі: по $50: С. Євсевський, М. Бондаренко, Д. Лимаренко, П. Панасюк, А. Стратієнко; по $25: К. Юрченко, В. Біляїв, М. Химич, І. Сірий.

В Нюарку треба відзначити свящ. о д-ра В. Клодницького, який, крім особистої пожертви, подав значну допомогу своїм досвідом.

Всю акцію збирання коштів на купівлю будинку Академії очолює екзекутивний директор УВАН у ЗДА, — Олександер Семененко.

Пожертви (Tax Exempt) слати до: The Ukrainian Academy, 11½ West 26th Street, New York 10, N.Y.

Н. Н.

Замість квітів на могилу бл. п. Миколи Легедзи

18 грудня 1960 р. на удар серця відійшов від нас у вічність на 76 році життя Микола Легедза.

Покійний був знаний дрогобицькому громадянству з активної праці в громадянсько - політичному житті. Покійний, бувши інспектором у Скарбовім уряді в Дрогобичі, як український патріот обороняв всі економічні інтереси наших кооперативів, за що польська влада завчасу звільнила його зі служби.

Під час німецької окупації він, як український патріот, на своєму відповідальному пості перекладача в Дрогобичі, героїчною відвагою, врятував десятки наших політичних громадян, від неминучої смерти та сотні людей від німецьких концентраційних таборів, наражуючи себе на смерть, від ґестапівської руки, чого я, тодішній голова „Союзу Купців і Промисловців" та заступник голови Технічного Товариства Українських Інженерів в Дрогобичі був наочним свідком.

Утікаючи перед большевицьким окупантом до Італії, попрощався він з рідним Дрогобичем 1944 р. З Італії виеміґрував до Арґентини, а з Арґентини до ЗДА, до своєї родини в Пасейку.

Микола Легедза був відважним воїном Христа Бога та його святої католицької церкви; він був і відважним воїном своєї Батьківщини; він був прикладним громадянином, добрим мужем і взірцевим батьком двох синів, з яких старший є професором, а молодший інженером.

М. Легедза був активним членом майже всіх добродійних організацій в Дрогобичі, а тут, на еміграції, членом „Самопомочі" в Пасейку, та сталим передплатником „Свободи". Микола Легедза займався весь час в Пасейку збірковими листами, якими засипували його наші політичні і громадські організації.

В похоронах брали участь три священики о. парох Білинський, о. Притуляк і о. Пайкош, члени „Самопомочі" та численне громадянство. Зворушливу проповідь виголосив у церкві о. Білинський, а над свіжою могилою глибокозворушливу, патріотичну промову виголосив його приятель голова „Самопомочі" О. Клисяк, закінчивши її словами, що „блаженні милостивії і чистим серцем, бо тії Бога узрять". Хай тобі, мій приятелю, і громадський добродію, ця земля буде легкою.

Иосиф Лисяк

● Англійський маршал Монтґомері, колишній заступник головного команданта збройних сил НАТО, заявив у своїй книжці, що ані Д. Д. Айзенгавер, ані Нікіта Хрущов не мають прикмет лідерів. Зате Монтґомері захоплений здібностями і „заслугами для китайського народу" — комуністичного ватажка Мао Тсе-Тунґа. Монтґомері відомий з своїх невідповідальних виступів.

● Військові суди в Гавані, Куба, засудили 32 особи до довготермінового ув'язнення за „контрреволюційну діяльність" в провінції Ляс Вілляс, де в останніх місяцях посилилася боротьба проти режиму прем'єра Кастра. 6-го лютого в Гавані згорів великий склад тютюну, і урядове радіо твердить, що та пожежа спричинена саботажистами.

„Піднесімо на щит тих, хто дає добру продукцію!"

Москва. — З такими словами звернувся Хрущов до сов. господарників. Але, виходило б, підносити нема кого. Бо ось що пише в „Правді" авторитетна в цих справах особа — заступник міністра торгівлі І. Серебренніков:

„Наші господарники випускають продукцію перестарілих фасонів і моделів. Якийсь час у торговельній сітці був надмір електричних прасок і м'ясорубок, пляни їх продукції зменшили, і тепер стали вони дефіцитним товаром. Минулого року продукцію вельосипедів також зменшено. Для автомобілів і мотоциклів бракує опон і запасових частин. Бракує також фотоплівки для фотографічних апаратів. Посуд, як правило, виготовляють грубостінний і погано оброблений. Найбільше нарікань викликає якість меблів, яка розвалюється ще поки вийде на ринок. Раднаргоспи мали „освоїти" в 1959 році 250 нових зразків товарів, але за два роки „освоєно" лише половину з того числа. Ленінградський завод „Красний треугольник" три роки „освоював" продукцію спортового взуття, але випускає його лише 50.000 пар замість заплянованих двох мільйонів. Немало є таких підприємств, — признається міністер торгівлі, — які не дбають про честь фабричної марки. Доходить до того, що торговельні організації відмовляються приймати їхню продукцію."

Де Ґоль запросив президента Тунісії у зв'язку з справою Альжиру

Париж. — Президент Тунісії Габіб Бурґуїба дістав запрошення від французького президента де Голя прибути до Парижу з офіційними відвідинами . Тому, що в столиці Тунісії, Тунісі, має свій осідок тимчасовий закордонно - революційний уряд Альжиру, покликаний до життя альжирсько-арабськими націоналістами, то не підлягає сумнівам, що те запрошення стоїть у зв'язку з справою французько - альжирських переговорів. През. Бурґуїба, висловивши радість і вдоволення з приводу того запрошення його, не дав ще офіційної відповіді, заявивши недвозначно, що вона залежить від його розмов, що їх переведе з керівниками альжирських націоналістів. Згаданий революційний уряд Альжиру саме в цьому тижні має перевести наради, бо з своєї подорожі по Середньому і Далекому Сході вернувся голова того уряду, Фергат Аббас. Хоч през. Бурґуїба міг би відіграти першорядну ролю, як посередник між альжирськими націоналістами, які вже 6-ий рік ведуть партизанську війну проти Франції, і французьким урядом, проте остаточні безпосередні переговори й умови могли б перевести тільки де Ґоль і альжирсько - арабські націоналісти. Річ іде про проголошення військового перемир'я чи замирення на базі порозуміння щодо плебісциту, який має відбутись в Альжирі над дальшою долею цієї країни.

Труман про президентів Кеннеді і Айзенгавера

Ню Йорк. — Колишній президент Гаррі С. Труман надрукував статтю в щоденниках „Норт Амерікен Нюзпейпер Алаєнс" в якій висловив свої думки про теперішнього президента Джана Ф. Кеннеді і його попередника в Білому Домі Двайта Д. Айзенгавера. Труман називає Кеннеді „людиною чину", який то впродовж небагатьох днів своєї діяльности в Білому Домі зумів у світовій опінії відновити довір'я до ЗДА та піднести престиж американського президента. Труман пише, що вітає Кеннеді в Білому Домі, бо новий Президент є новим доказом на те, що „коли криза зближається до небезпечного пункту, ми дістаємо надхненного провідника". Кеннеді, твердить Труман, не відкидає, як зле, всього того, що плянував Айзенгавер, хоч і критикує методи свого попередника. Труман пише, що екс-президент Айзенгавер не зможе вповні жити як приватний громадянин, бо він час до-часу мусітиме забирати слово про різні проблеми. Айзенгавер повинен це робити тим більше, що він є членом партії, яка в опозиції до теперішнього демократичного уряду. Труман написав: „Наша республіка потребує конструктивної критики і опозиції". Але він заявив, що колишні през. не мають права давати порад урядуючому Президентові, бо політику веде сам Президент.

Короткі Вістки

● Італійський співак - тенор Франко Кореллі грав ролю Манріка в опері „Іль Троваторе" в Метрополітальній опері в Ню Йорку і під час виходу перед куртину після першого акту, щоб подякувати публіці за оплески, звихнув собі ногу, але не залишив гри і з успіхом відограв дальші три акти. Директор театру повідомив про це публіку, яка повинна була знати, що співак не зможе рухатися під час гри так, як цього вимагав текст опери. Публіка щиро оплескувала гру Кореллі, хоч він стояв майже на місці під час гри.

● Діти президента Кеннеді 3-річна Каролайна і 10-тижневий Джан Ф. Кеннеді, молодший, 4-го лютого прилетіли разом із піклувальницями з Палм Вічу на Флориді до Вашингтону, де по них прибули на летовище Президент із дружиною. Вони не бачили батьків від дня перед інавґурацією, коли Президент 18-го січня виїхав із Флориди. Діти перебували в домі свого дідуся і бабусі пана і пані Джозефа П. Кеннеді. Діти з летовища поїхали до Білого Дому, Каролайна сиділа на батькових колінах, а маленький Джан був на руках матері. Це від довшого часу знову житимуть в Білому Домі маленькі діти, бо попередні президенти не мали малих дітей в такому віці, як має подружжя теперішнього президента. Кожне з дітей є під опікою окремої піклувальниці.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СОЮЗОВЦІ! Ваш Відділ Українського Народного Союзу це Ваша родина, Ваша вужча громада, Ваша установа! Місячні чи річні, як і кожні інші збори Вашого Відділу вирішують важливі справи, що відносяться до Вас особисто, до Вашої родини і Вашої спільноти. Тому, Ваша участь у цих зборах мусить бути обов'язкова, бо вона є у Вашому найкращому інтересі! То ж приходіть усі на збори свого Відділу та спільно, всією громадою, подбайте про спільну кращу долю. На місячні збори обов'язково приносіть свої вкладки і вкладкові книжечки, вирівнюйте всі свої організаційні зобов'язання та вимагайте цього від інших. На річних зборах подбайте, щоб Ваш Відділ мав найкращу Управу і самі не відмовляйтесь від обов'язків урядовця, якщо Вам такі обов'язки повірять члени. На збори приходіть точно! В Українському Народному Союзі наша будучність!

У найближчому часі відбудуться збори:

НЕДІЛЯ, 12-го ЛЮТОГО 1961:

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні Збори Б-ва св. І. Хрестителя, Відд. 76, в год. 1:00 по пол., в Українській Централі, при 180 Вілієм вул. — Управа.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Збори Т-ва „Єдність", Відд. 163, в Домі Горожан, при 847 North Franklin St., в год. 1:00 по пол. — На 1961 рік увійшли до Управи Відділу такі члени: М. Курко, предс.; В. Хромяк, рек. секр.; С. Филик, фін. секретар.

МІННЕАПОЛІС, Мінн. — Річні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 385 в год. 4:30 по пол., зараз по Вечірні, в залі шкільного будинку, при церкві св. Константина. У випадку малої кількості членів, — Збори відбудуться одну годину пізніше, вже без огляду на кількість членів. — М. Хома, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Місячні Збори Т-ва „Любов", Відд. 45, в год. 1:00 по пол., в Домі У. А. Горожан, — при 847 N. Franklin St. — М. Сеник, секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Українська Січ", Відд. 182, в год. 2:00 по пол., в парафіяльній залі, при 45-47 Hope Ave., в Пассейку. — М. Філь, секр.

БАЛТІМОРЕ, Мд. — Місячні Збори Б-ва Пресвятої Тройці, Відд. 320, в год. 2:00 по пол., в Укр. Гор. Клюбі, при 3101 O'Donnell St. — На Річних Загальних Зборах в дні 15-го січня обрано Управу Відділу в такому складі: Д. Пісецький, голова; І. Радь, заст. голови, І. Малко, секр. і кас.; М. Хомішак, заст. Контр. Комісія: Г. Іванович, О. Хархаліс і Й. Лазарко. — Місячні вкладки приймає секретар: Mr. John MALKO — 1012 S. Bouldin St., Baltimore 24, Md. Tel.: OKleans 5-6475

ДІТРОЙТ, Миш. — Місячні Збори Б-ва св. І. Хрестителя, Від. 292, в год. 1:30 по пол., в УНДомі. — Членам, які не були на Загальних Зборах, подаємо склад нової Управи на 1961 р.: П. Кізел, предс.; В. Терлецький, заст.; Т. Медвідь, касир; П. Федик, фін. секр.; О. Рудницький, рек. секр. Контр. Ком.: Візничак, Демчина, Білинський. Делегати до УНДому: д-р Дужий, Королишин, І. Терлецький.

ЙОНГСТАВН, Огайо. — Місячні Збори Б-ва св. І. Хрестителя, Відд. 230, в год. 3:00 по пол., у власній залі при 914 Fraklin Ave. Рівнож подаємо до відома, що Місячні Збори будуть відбуватися в кожну 2-гу неділю місяця. — На Річних Зборах обрано слідуючу Управу на 1961 р.: М. Мартинишин, гол.; М. Юрчишин, заступник; П. Ліщак, секретар і касир; Меланія Ворожбит, рек. секр. О. Рибалт, секретар Клюбу; І. Вішка, касир Клюбу; І. Бряц, завідуючий Клюбом. Контр Комісія: М. Мушинський, Д. Войтович, І. Ліщак.

ГЕМТРЕМК, Миш. — Місячні Збори Т-ва ім. М Шашкевича, Відд. 94, в год. 2:00 по пол., в залі Укр. Дем. Клюбу, при 2376 Ґрейлінґ вул. — Нова Управа на 1961 р.: А. Кущик, предс.; С. Климик, заст.; В. Крушельницький, фін. секр.; О. Михайлюк, заст.; Й. Морозовський, кас.; Н. Кончак, заступник; С. Гринчук, рек. секретар. Контр. Комісія: В. Борискевич, Г. Дідуник, Т. Майструк. Опікуни хворих: А. Патра, М. Шаран, С. Стравняк.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні Збори С-ва Рожд. Пресв. Богородиці, Відд. 36, в год. 4:30 по пол., в церковній залі під ч. 303 Гудсон Еве. — С. Гунька, секр.

ЧЕСТЕР, Па. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 156, точно в год. 2:30 по пол. — В. Новак, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 251, в год. 11:30 до 1:00, в залі церкви св. Петра і Павла, при West 7th St. — П. Кореневич, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж — Місячні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 104, в год. 2:00 по пол., в Народ. Домі, при 760 Стейт вул. — Склад нової Управи на 1961 р.: М. Зелвак, предс. — 228 Hall Ave.; Г. Мисак секр. — 372 Paderewski Ave. Контр. Комісія: Ю. Литка, Р. Станко, А. Вісьоп. Опікуни хворих: І. Козак, І. Антопоровіч.

ШІКАГО, Ілл. — Річні Збори Т-ва ім. Є. Коновальця, Відд. 423, в год. 12:00 впол., в залях "Luigi's Hall's, 2553 W. North Ave. — Т. Носієвич, секретар.

ПАЛМЕРТОН, Па. — Місячні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 369, в год. 4:00 по пол., в церковній залі. — Управа.

ДІТРОЙТ, Миш. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 75, в год. 1:00 по пол., в залі УНДому, при Мартін вул. — Нова Управа на 1961 рік: І. Волощук, голова; Б. Верещинський, фін. секр.; П. Павло, кас.; А Леськів, рек. секр.

МЕНВІЛ, Н. Дж. — Звичайні Річні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 349, в год. 1:00 по пол., в домі Ветеранів, при вул. Вашингтон. — І. Гнідь, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 367, в год. 1:30 по пол., в церковній залі. — В. Попович, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні Збори Т-ва ім. І. Франка, Від. 334, в год. 1:00 по пол., в залі при 2253 В. 14-ій вул. — На майбутнє Місячні Збори відбуватимуться кожної другої неділі місяця. — На Річних Зборах в дні 8-го січня перевибрано Управу з попереднього року. — Н. Задирецький, предс.; С. Бохонок, кас.; Гр. Демкович, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо — Збори Т-ва „Сокіл", Відд. 336, в год. 1:00 по пол., в Нар. Домі, при W. 14th St. — Управа на 1961 рік: Г. Степанек, предс.; Г. Кисіль, фін секр.; С. Постолюк, заст. предс. Конттр. Комісія: Ол. Степанек, П. Пенкалович. Делеґат до Злуч. Орган.: Г. Степанек. Опікуни хворих: Ол. Степанек, К. Кисіль — для жінок, а для мужчин назначить Управа. — Т. Кальмук, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні Збори Б-ва св. Василія Великого, Відд. 364, в год. 2:00 по по., в УНДомі, при 3161 E. 93rd St & Kinsman Rd. — Для вигоди Членів із Вест-Сайду вкладки збираємо в другу неділю місяця, по великій Службі Божій, в церковній залі (West 7th & College). — На Річних Зборах в дні 1-го січня обрано нову Управу на 1961 рік: Гр. Кукіз, предс.; В. Брездун, заст.; І. Кореневич, рек. секр.; А. Балко, заст.; В. Владика, фін. секр.; П. Сподар, заст.; С. Макарик, кас.; М. Чапський, заст. Опікуни хворих: Гр. Кукіз, В. Владика, А. Бурко. Делеґати до Зл. Організацій: адв. Омер Е. Малицький і проф. М Пап. Контрольна Комісія: Й. Красно, С. Небожук і М. Сеннтий.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 22-мільйонового майна організації!

Посмертні згадки

Володимир ШТАЙНБЕРГ — член Відд. 293 УНСоюзу в Брукліні, Н. Й., помер несподівано 12-го січня 1961 р. у віці 52 роки. Покійний походив із села Вілчівець, пов. Бережани. До УНСоюзу вступив 1951 р. і був примірним членом, як і ціла його родина. До ЗДА прибув 1951 р. Полишив у глибокому смутку дружину Євгенію, сина Ігоря, стареньку матір і 4 братів, з яких 3 живе в Америці. Панахида була відправлена в пох. заведенні П. Яреми, а похорон відбувся з церкви св. Юра в Ню Йорку, на цвинтар Оливної Гори в дні 16-го січня 1961 р. — В. Н. П.!

М. Демидчук, секр.

Йосиф МАКУХ, — член Відд. 388 УНСоюзу в Честері, Па., помер дня 14-го січня 1961 р., на 65-му році життя. Покійний прибув до ЗДА 1913 р. ще молодим хлопцем. Походив зі села Дорожів, пов. Самбір, Західня Україна. До УНСоюзу вступив 1926 р. У глибокому смутку полишив Покійний дружину Агафію, сина Михаїла з дружиною та 3 внуків, 2 сестри в ЗДА та одну в Україні. Похорон відбувся 18 січня 1961 р., з пох. заведення до укр. прав. церкви Пресвятої Діви Марії, при участі Родини, Членів Відділу. Покійну поховано на цвинтарі Lawn Craft Cemetery. — Вічна Їй Пам'ять!

Е. Воловняк, секр.

Микола КАЦУЛЬ, — довголітній член Б-ва св. Стефана, Відд. 221 УНСоюзу в Шикаго, Ілл., помер 21-го січня 1961 р., на 68-му році життя. Покійний був родом із Черніевець, Зах. Україна. Полишив у смутку 4 доньки: Марію, Лієніду Думич, Ольгу Козак і Емілію Пашків, одного сина Василя та 12-ох внуків. Похорон відбувся 25-го січня 1961 року, з церкви св. Йосифа, при участі Родини, Приятелів та Членів Відділу. Покійну поховано на цвинтарі св. о. Миколая. Із Його смертю родина втратила доброго батька, а громада свідомого українця. — В. Н. П.!

Т. Шпікула, секр.

ТАРЗАН, ч. 4599. Змова.

Тарзан чекав в кімнаті, коли Джім і Теві полагоджували справу своєї подорожі...

Аж тут нагло його чуйні вуха зловили тиху розмову про „товстого туриста", як його назвав Біґґім...

Знов згадано ім'я С. Е. Помероя, — тим разом двома самітними білими людьми, що сиділи в куті кімнати.